

Motion till riksdagen 2005/06:T243

av **Staffan Danielsson och Eskil Erlandsson (c)**

Krav och kostnader för körkortet

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anføres om att vidta sådana åtgärder att fler kan ta körkort.

Motivering

Sverige är ett EU-land som är stort till ytan och med relativt liten befolkning. Behovet av bra vägar och möjlighet att köra på dem är därför av mycket stor betydelse för de flesta svenskar, framför allt för de som bor på landsbygden.

Självfallet ska vägar, bilar och förare vara så säkra som möjligt, för att minska skador och dödsfall i trafiken. Det är mycket glädjande med den minskning som nu sker av trafikolyckorna, beroende på de samverkande åtgärder som vidtagits på olika trafikområden.

Åtgärderna för en säkrare trafik begränsas dock av tillgången på resurser, och på att den mänskliga faktorn alltid finns tillstädes, även om goda trafik-kunskaper och -vanor minskar olyckorna.

Sverige har väl fungerande trafikskolor, och höga krav för att ta körkort. Detta är i grunden bra. Samtidigt är kunskapskraven för att ta körkort bland de mest krävande i EU, och Sverige tillhör de länder där körkortet är absolut dyrast att erhålla. Genomsnittligt kostar det idag runt 15 000 kr eller mer att ta körkort.

Kraven ska vara höga, men det måste också vara möjligt för de allra flesta att till rimliga krav och kostnader erhålla körkort.

För många, ofta killar, kan det uppenbart rätt krävande och komplicerade teoriprovet vara en mardröm, genom ständigt upprepade ”omtentor” med tidskrävande förberedelser och nervositet, innan man till slut lyckas komma över gränsen. Provets stora kunskapsinnehåll, krav på mycket detaljkunskaper över hela trafikområdet och klurig frågeutformning med rätt närliggande svarsalternativ ligger delvis bakom det faktum att de underkända proven är så många, endast drygt 50 procent av proven godkänns. En annan faktor är säkert också för dåliga förberedelser och chansningar hos en del.

Fel! Okänt namn på

Den som på grund av höga kostnader och krav trots het önskan inte lyckas eller har råd att ta något körkort får en dålig start i livet. Det påverkar identitet och självkänsla och det begränsar möjligheterna att erhålla jobb och leva ett aktivt deltagande liv, särskilt på landsbygden. Många av de som har stora bekymmer är studieovana och mer praktiskt lagda, och de klarar sig ofta i praktiken bättre på vägarna än många duktiga teoretiker men sämre praktiker.

Kraven för att ta körkort måste alltså balanseras mellan tillräckligt goda trafikfärdigheter i teori och praktik, samtidigt som kunskapsmassa, prov och kostnader måste ligga på rimliga nivåer.

Det höga antalet underkända prov, de ökande kostnaderna samt det faktum att allt färre ur ungdomsgenerationen tar körkort visar att något måste göras. I våra nordiska grannländer tar många fler ungdomar körkort än i Sverige. Körkort och rätt att utnyttja vårt gemensamma vägnät får inte vara något som alltmer förbehålls dem som har god studievana och har ekonomiska resurser. Det ligger alldeles uppenbart en klassaspekt i dagens situation.

Därför bör regeringen utifrån dessa aspekter, och i ett EU-perspektiv, granska dagens oroande utveckling och vidta åtgärder för att motverka den.

Några förslag som bör övervägas är följande:

- Trafikfärdighet införs som ett tillvalsämne i alla gymnasieskolor.
- Möjlighet att ta körkort bör öppnas inom gymnasieskolans ram, t.ex. i samarbete med trafikskolor.
- Certifierade trafikskolor och -lärare bör kunna examinera körkortsaspiranter. Det ger bl.a. uppkörningsmöjligheter på fler orter i landet.
- Översyn av teoriprovet utformning och svårighetsgrad.
- Större möjligheter för muntliga prov eller andra insatser efter t.ex. tre missade teoriprov.
- Lägre eller ingen moms för körkortsutbildning.

Stockholm den 21 september 2005

Staffan Danielsson (c)

Eskil Erlandsson (c)